

Kur'an'ın mânâsındaki belağata misal olarak Rahman Sûresindeki alâkalı ayetleri izah eder misiniz?

Meselâ: On Beşinci Söz'de isbat edilen şu misale bak:

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّا اسْتَلَعْنَا نَفُسَكُمْ وَأَمْنَا بِطَارِ السَّمَوَاتِ وَأَلْأَرْضِ ضِعْفَانِ فَتَعْدُوا لِأَنْتَعِدُوا يَا أُولِي الْأَسْبَابِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّا كُنَّا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ * يُرْسَلْ عَلَيْكُمْ مَا شِئْتُمْ فَأَنْظِرْنَا رُوْحًا سَفَلًا تَنْتَصِرُونَ * قِيَابًا لَأَعْرِضْتُمْ كَذِبًا

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَا هَارُوجُومًا لِلشَّيَاطِينِ

âyetlerini dinle bak ki, ne diyor? Diyor ki:

"Ey acz ve hakareti içinde mağrur ve mütemerrid ve za'f ve fakrı içinde serkeş ve muannid olan ins ve cin! Emirlerime itaat etmezseniz haydi elinizden gelirse hududu mülkümünden çıkınız! Nasıl cesaret edersiniz ki, öyle bir Sultanın emirlerine karşı gelirsiniz; yıldızlar, aylar, güneşler, emirber neferleri gibi emirlerine itaat ederler."

"Hem tuğyanınızla öyle bir Hâkim-i Zülcelal'e karşı mübareze ediyorsunuz ki, öyle azametli muti' askerleri var; faraza şeytanlarınız dayanabilseler, onları dağ gibi güllelerle recmedebilirler."

"Hem küfranınızla öyle bir Mâlik-i Zülcelal'in memleketinde isyan ediyorsunuz ki, cünudundan öyleleri var; değil sizin gibi küçük âciz mahlûklar, belki farz-ı muhal olarak dağ ve arz büyüklüğünde birer adüvv-ü kâfir olsaydınız, arz ve dağ büyüklüğünde yıldızları, ateşli demirleri size atabilirler, sizi dağıtırlar."

"Hem öyle bir kanunu kırıyorsunuz ki, onunla öyleler bağlıdır; eğer lüzum olsa Arzınızı yüzünüze çarpar, gülleler gibi küreler misillü yıldızları üstünüze Allah'ın izniyle yağdırabilirler." Daha sair âyâtın mânâlarındaki kuvvet ve belağatı ve ulviyeti ifadesini bunlara kıyas et."

Bu ikinci misal, son derece âciz ve hakirliği ile beraber hakka karşı gurur ve kibir içinde olan, son derece zayıf ve muhtaç olmakla beraber Allah'a âdeta kafa tutan ve inat gösteren insan ve cinne müteveccih ilâhî hitaplardan birini ele almaktadır. Şöyle ki:

"Ey cin ve insan topluluğu! Göklerin ve yerin sınırlarından geçmeye gücünüz yeterse haydi geçin. Ama bir güç olmadan geçemezsiniz."

O hâlde, Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz?

Üstünüze ateşten yalın bir alevle kıpkızıl bir duman/bakır gönderilir de karşı koyamazsınız.

O hâlde, Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz?”[\[1\]](#)

“Yemin olsunki biz, yakın semayı lambalarla süsledik ve onları şeytanlara atılan taşlar yaptık.”[\[2\]](#)

Âyetin üslûbu, insanın o dehşetli gurur ve isyanını, o şiddetli serkeşlik ve inadını kıracak kuvvettir. Bu üslûpta, *“Emirlerime karşı gelecek olursanız benim mülkümde çıkın gidin. Fakat madem çıkamıyorsunuz ve çıkamayacaksınız, öyleyse haddinizi bilin, vazifenizi hakkıyla eda edin.”* mesajı gayet zâhir bir şekilde verilmektedir.

[\[1\]](#) Rahman, 55/33-36.

[\[2\]](#) Mülk, 67/5.